

## **Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kötelező jellege egy fellebbezési eljárás során**

### **Tényállás**

A felek között óradíj alapú vállalkozási keretszerződés jött létre. Az elszámolási vita abból keletkezett, hogy felperes utólag a területére történő belépési és kilépési adatokat rögzítő őrnapló bejegyzései alapján azt állapította meg, hogy alperes nem akkora létszámban és nem annyi időben jelent meg, mint amilyen létszámot és időtartamot a felperes korábbi munkavállalója által aláírt teljesítésigazolások és azok alapján kiállított számlák rögzítettek. Felperes ezért utólag jogalap nélkül gazdagodásra hivatkozva indított pert az alperes által túlszámlázott összeg visszakövetelése érdekében. Alperes védekezésében a teljesítésigazolásokra, valamint saját belső kimutatásaira hivatkozott és állította, hogy az őrnapló tartalma nem hiteles.

### **Az elsőfokú bíróság döntése**

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok (okiratok és tanúvallomások) alapján akként állapította meg a tényállást, hogy az őrnapló tartalmát fogadta el hitelesnek és ez alapján megalapozottnak ítélte a felperes keresetét.

### **A fellebbviteli bíróság döntése**

A másodfokú bíróság nem mondta ki azt, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlenül állapította volna meg a tényállását a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem az őrnapló tartalmát, hanem a munkalapok és teljesítési igazolások tartalmát kell figyelembe venni és ezért eltérő jogi álláspontra helyezkedett, mint az elsőfokú bíróság és megfordította az elsőfokú ítéletet és visszautasította a felperes keresetét.

### **A Kúria felülvizsgálati döntése**

A Kúria döntésének érdemi része azt vizsgálta, hogy jogszerű volt-e a fellebbviteli bíróság azon eljárása, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, illetve az abból levont következtetést – azaz, hogy mely bizonyítékot lehet az alperesi teljesítés tekintetében hitelesnek elfogadni – megváltoztatta.

Ebben a tekintetben a Kúria többek között rögzítette, hogy a tényállás módosítására, kiegészítésére csak a bizonyítás eredményének okszerűtlen, jogszabálysértő mérlegelése esetén van lehetőség. Ez esetben viszont a másodfokú bíróságnak rá kell mutatnia, hogy miben állt az elsőfokú ítéletben írt okszerűtlen mérlegelés, és el kell végezni a rendelkezésre álló bizonyítás alapján az általa okszerűnek tartott mérlegelést. A Kúria külön kitért arra is, hogy a jelenlegi polgári eljárási szabályok a korábbi eljárási törvénnyel (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi

III. törvénnyel) szemben már nem engedik meg az érdemi döntés alapjául szolgáló tényállás másodfokú bíróság általi módosítását anélkül, hogy az elsőfokú bíróság által a bizonyítékok mérlegelése körében vétett eljárási jogszabálysértést ne állapítana meg.

A Kúria erre tekintettel a fellebbezési bíróság döntését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

### **Összefoglalás**

Az ügy érdemére kiható jogszabálysértést jelent, ha a másodfokú bíróság bár nem minősíti okszerűtlennek (jogszerűtlennek) az elsőfokú bíróság által fogatosított bizonyítás eredményét, ennek ellenére lényeges kérdésben módosítja azt és a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést von le, a megállapított tényeket másként minősíti.

A peres feleknek tehát a jelenlegi perjogi szabályokra figyelemmel olyan módon kell pervitelükről gondoskodniuk, hogy figyelemmel legyenek a fellebbviteli bíróság korábbiakhoz képest szűkebb felülbírálati mozgásterére és az elsőfokú eljárás által lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének relatív kötöttségére is.